Suprapubiskateter - inlägg och byte, rutin

Innehåll

Syfte och omfattning 1
Bakgrund 1
Beskrivning 2
Inläggning av suprapubiskateter 2
Byte av suprapubiskateter 3
Referenser 4
Dokumenthistorik 4

Syfte och omfattning

Beskrivning av förberedelser och genomförande av nyinläggning av suprapubiskkateter på mottagning. Dokumentet beskriver även handhavande vid byte av suprapubiskkateter.

Bakgrund

Vid skador i uretra, uretrastrikturer eller när man inte kan få en kateter att passera hela urinröret kan urinblåsan tömma sig genom en kateter som förs in i blåsan genom bukväggen strax ovan blygdväggen. Ingreppet utförs av en urolog eller radiolog. En suprapubiskateter ska också övervägas om kateterbehandlingen ska pågå under en längre tidsperiod.
Suprapubisk kateter minskar risk för irritation och skador på urinröret. Att ha en kateter suprapubiskt minskar även påverkan på sexuell integritet.

Beskrivning

Inläggning av suprapubiskateter

Material

- Suprapubiskateterset, Cystofix (Seldinger- eller Trokar- set)
- Steril hålduk
- Steril duk att duka upp på
- 10 ml spruta, 1 st
- Xylocain 10 mg/ml, 10—20 ml
- Omläggningsset
- Klorhexidinsprit 5 mg/ml
- Sterila kompresser
- Glycerinlösning/sterilt vatten
- Uribag/ventil
- Spolspruta 50 ml
- Natriumklorid 9mg/ml spolvätska
- Sputumbägare (engångs plastburk)
- Rondskål
- Fixeringstejp
- Hygienunderlägg
- Sterila handskar
- Förkläde

Förberedelse inför inläggningen

- Aktuellt provsvar PK och Utsättning av blodförtunnande enligt läkarordination.
- Kontrollera urinmängd i urinblåsan med ultraljud. Det ska finnas minst 300 ml i blåsan.
- Urinblåsan bör kunna palperas.
- Om <300 ml: Fyll upp urinblåsan med natriumklorid via KAD eller tappningskateter
- Duka upp materialet
- Sätt på sterila handskar och steriltvätta buken

- Lägg på hålduken över buken
- Inläggningen utförs

Efter inläggningen

- Koppla på uribag
- Torka rent kring insticksstället
- Sätt på ett förband med steril kompress och fixeringstejp
- Patienten får en Egenvårdsplanering med sig till distriktssköterskan med ordination om omläggning av insticksstället två gånger i veckan samt spolning vid behov.
- Skicka vid behov med katetermaterial för två veckor.
- Boka in första kateterbytet på urologmottagningen efter 4–6 veckor.

Byte av suprapubiskateter

Material

- Kateter enligt ordination
- Bedövningsgel 11 ml
- 10 ml spruta, 1–2 st
- 10 ml sterilt vatten/glycerinlösnning
- Kompresser
- Spolspruta 50 ml
- Natriumklorid 9mg/ml spolvätska
- Fixeringstejp
- Kateterpåse/propp
- Skyddsförkläde
- Handskar
- Hygienunderlägg
- Rondskål

Tillvägagångssätt

- Tvätta runt den befintliga katetern med natriumklorid
- Kuffa ur den befintliga katetern med tom 10 ml spruta
- Spruta bedövningsgel runt katetern vid insticksstället samt på den nya katetern

- Spola den befintliga katetern med natriumklorid. Om urinen är grumlig: Spola till urinen klarnat upp. Därefter fylls urinblåsan med 50 -200 ml natriumklorid eller tills patienten känner sig kissnödig. (Var uppmärksam så att den inspolade vätskan inte rinner ut via urinröret.)
- Dra ut den befintliga katetern och sätt därefter omedelbart in den nya
- Kontrollera att den inspolade vätskan rinner ut. Kontrollspola vid behov
- Kuffa med 5–10 ml sterilt vatten/ glycerinlösning enligt katetertillverkarens **i**nstruktioner
- Omläggning vid behov med kompress och fixeringstejp.
- Fixera katetern med fixeringstape eller fixeringsbandage för att undvika drag och ryck skador på urinblåsa och insticksställe.

Katetern byts enligt katetertillverkarens rekommendation samt vid behov (vanligtvis var tredje månad). Första bytet sker på urologmottagningen, därefter hos distriktssköterskan.

Referenser

1. Vårdhandboken. (2022). Kateterisering av urinblåsa, Suprapubisk. Suprapubisk - Vårdhandboken Hämtad 2026-04-28

Dokumenthistorik

Författare:

Esbjörn Jacobsson

Granskare:

Esbjörn Jacobsson

Datum:

2024-04-30

Detta dokument ersätter DocPlusSTYR-20066.

Revidering:

2026-04-28

Författare:

Esbjörn Jacobsson

Revidering:

Bakgrund, Material, Förberedelser, Tillvägagångssätt vid byte av suprapubiskkateter. Referenser uppdaterade.